

# Waalwijkers kunnen aan de slag met half miljoen

Het barst van de mooie ideeën voor wijken en straten, maar hoe breng je die als bewoner tot realisatie? In Waalwijk ligt vijf ton klaar voor bijzondere initiatieven. „Je zult merken dat inwoners heel creatief zijn.”

Michel Koster  
Waalwijk

Voor de gemeente Waalwijk is het een grote stap. Er is jarenlang gesproken over de invoering van een burgerbegroting en nu is het dan eindelijk zover. Van het woord burgerbegroting zal niet iedereen meteen opgewonden raken. Toch schuilt er een bijzondere gedachte achter: als gemeente een half miljoen opzijzetten en de inwoners zelf laten bepalen wat er uiteindelijk met dat geld gebeurt.

„Het is niet u vraagt, wij draaien”, verduidelijkt wethouder Sheila Schuijffel. „De inwoners kiezen zelf de belangrijkste thema’s, komen met ideeën, zoeken draagvlak en voeren deze uit.”

De oogst van alle ideeën en wensen kan van alles zijn: van speciale activiteiten voor de jeugd, meer bomen in de straat en een speelplek tot een kunstroute en een winterdiner voor ouderen. „Je zult merken dat inwoners heel creatief zijn.”

De ambities zijn fors. De Burgerbegroting moet mensen samen laten optrekken, buurten versterken en de kloof tussen gemeente en inwoners verkleinen. Voor de gemeente is het een flinke investering waard. Na dit jaar volgt een tweede ronde in 2026, met opnieuw een budget van een half miljoen euro.

## Het Antwerpse model

Een belangrijke vraag is natuurlijk hoe je dat geld zo eerlijk mogelijk verdeelt. Bij de Burgerbegroting hoeft Waalwijk het wiel niet helemaal opnieuw uit te vinden. In het Vlaamse district Antwerpen zijn ze er in 2014 al mee begonnen. Waalwijk is zelf bij de zuiderburen gaan kijken. „En dat model werkt”, concludeert de Waalwijkse projectleider Anouk Glaudemans. „Je ziet mooie projecten ontstaan. Mensen voelen zich gehoord.”

Steeds meer gemeenten experi-



▲ Waalwijk gaat ook aan de slag met een burgerbegroting. Andere gemeenten, zoals Cuijk, gingen al voor.

FOTO THEO PEETERS



“Het is niet u vraagt, wij draaien”

– Sheila Schuijffel, wethouder

menteren sowieso met een burgerbegroting, met wisselend resultaat. Waalwijk kiest bewust voor het bekende Antwerpse model. „Het is toch allemaal vrij nieuw en zal even wennen zijn”, verwacht Schuijffel. „We zullen het eerste jaar echt nog voor verrassingen komen te staan. Je kunt daar het tweede jaar op inspelen.”

Waalwijk heeft een lijst van vijftien mogelijke thema’s: van gezondheid, groen, duurzame energie, jongeren tot verenigingen, om maar wat onderwerpen te noemen. Het is aan de inwoners om dat aantal terug te brengen tot de in hun ogen belangrijkste vijf thema’s. „Mensen kunnen online hun stem uitbrengen, maar in februari organiseren we ook bijeenkomsten in Waalwijk, Sprang-Capelle en Waspik”, legt Glaudemans uit.

## Grote budgetmarkt

Welke thema’s precies uit de bus rollen, is lastig te voorspellen. „Je zag in Antwerpen dat er na corona veel aandacht was voor sociale contacten. Nu schuift dat weer op naar groen en klimaat.” In maart volgt een grote budgetmarkt voor de inwoners. Bezoekers verdelen het geld dan over de vijf gekozen thema’s. Dit gebeurt op een speelse manier door met fiches van 10.000 euro te schuiven. In de ene pot kan straks een ton zitten, in de andere bijvoorbeeld 20.000 euro.

Inwoners, verenigingen en stichtingen kunnen in april met bijzondere initiatieven komen voor hun straat of wijk. Iedereen vanaf 11 jaar uit Waalwijk, Sprang-Capelle of Waspik kan



Je ziet mooie projecten ontstaan. Mensen voelen zich gehoord

– Anouk Glaudemans, projectleider Burgerbegroting

meedoen. „We kijken dan of zo’n plan haalbaar en uitvoerbaar is”, aldus Schuijffel. „Misschien willen mensen wel bomen in een straat waar dat door de infrastructuur echt niet kan. Of het blijkt niet binnen het beschikbare budget te passen. Mensen kunnen hulp krijgen bij het indienen van hun plannen.”

Een van de hoogtepunten moet het burgerbegrotingsfestival worden. De bezoekers bepalen daar in september welke projecten uiteindelijk geld gaan krijgen. Het kan gaan om honderden, maar soms ook tienduizenden euro’s. „We hebben in Antwerpen gezien hoe bijzonder zo’n bijeenkomst is”, vertelt Glaudemans. „Het is heel drukbezocht. Jong en oud komen daar op af. Ook mensen die niets met de overheid hadden, zie je daar. Er ontstaan op deze manier warme contacten. Mensen blijken heel vindingrijk.”

De initiatiefnemers kunnen daarna met de gekozen projecten aan de slag. „We laten ze daar niet bij zwemmen”, benadrukt Schuijffel. „Ze kunnen hulp en advies krijgen” Een jaar nadat het geld is overgemaakt moet het plan gerealiseerd zijn.

Het klinkt allemaal mooi, maar zijn er ook geen risico’s? Als gemeente wil je geen te hoge verwachtingen scheppen. Uiteraard kunnen niet alle wensen gehonoreerd worden. Hoe valt dat bij de mensen wiens plannen stranden? „Het is belangrijk dat je mensen goed uitleg geeft”, stelt Schuijffel. „Dan is er begrip, hebben we ook in Antwerpen gezien. Je kunt mensen adviseren zodat plannen wellicht wel de eindstreep halen, maar dan op een andere manier.”

## Grootste uitdaging

Een ruime meerderheid van de Waalwijkse gemeenteraad is voor een burgerbegroting. Toch zijn er ook twijfels of deze aanpak niet heel veel van de ambtenaren vraagt. „Het is natuurlijk nieuw”, beaamt Schuijffel. „Maar je proeft veel steun in het gemeentehuis. Zo’n burgerbegroting levert waarschijnlijk mooie plannen op, waar de gemeente van profiteert. In de praktijk zijn ambtenaren al vaak veel tijd kwijt aan verzoeken en wensen. Deze aanpak biedt meer duidelijkheid.”

Grootste uitdaging is natuurlijk om mensen warm te krijgen voor de Burgerbegroting. Je ziet bij dit soort initiatieven toch vaak dezelfde gezichten. De gemeente wil nu flink de trom gaan roeren. „We gaan echt heel hard aan de bekendheid werken.”

Ze trekt daarbij samen op met instanties als ContourdeTwern en jongerencentrum Tavenu. „We hopen zo ook de moeilijk bereikbare groepen in beweging te krijgen. De Burgerbegroting moet voor iedereen zijn.”